Πίστη στὸ Θεὸ καὶ εἰκοσιένα

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Ἡμέρες ἐθνικῆς περηφάνειας καὶ λεβεντιᾶς ζοῦμε τοῦτο τὸν καιρὸ καθὼς βιώνουμε μιὰ μοναδικὴ πραγματικότητα στὴν παγκόσμια ἱστορία, τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Μιὰ ἐπανάσταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τοῦ Ἀσιάτου Δυνάστου καὶ Κατακτητοῦ, ποὺ προκαλεῖ τὴν ἔκπληξη καὶ τὸν θαυμασμὸ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν. Ὁ Γάλλος ἱστορικὸς POUQUEVILLE ἔγραψε: *«Ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάσταση περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ ἔκτακτόν τι, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ χαρακτηρισθεῖ»*.

Ποιὸς ἦταν ὁ μοχλὸς καὶ ἡ κινητήρια δύναμη τοῦ ’21; Τί γέννησε ἐκεῖνο τὸν ἀνεπανάληπτο ξεσηκωμό; Ποιός ἦταν ὁ χαρακτήρας του; Εἶναι τὸ ‘21 μόνο κοινωνικοταξικὸ φαινόμενο ἢ μπαίνει βαθιὰ καὶ στὸ χῶρο τοῦ πνεύματος;

Ὁ ἱστορικὸς ὑλισμὸς θὰ ὑποστηρίξει πὼς ἐκείνη ἡ γιγαντομαχία ὑπῆρξε ἀποτέλεσμα μόνο διεργασιῶν τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντα καὶ εἶναι ἄσχετη μὲ τὸ χῶρο τοῦ πνεύματος.

Ἐμεῖς ὅμως ἔχουμε σοβαροὺς λόγους νὰ ἀρνούμεθα τὴ θέση αὐτὴ τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ, γιατὶ ἔχουμε στὰ χέρια μας ἱστορικὰ ντοκουμέντα καὶ πειστήρια ποὺ μποροῦν νὰ ἀποδείξουν ὅτι ὁ ἀγώνας ἐκεῖνος ἦταν ἐθνικὸς μὲ ἔντονο πνευματικὸ θρησκευτικὸ χαρακτήρα ποὺ τὸν ἐχρωμάτισε καθολικά. Καὶ θὰ συμφωνήσουμε μὲ τὴν

γνώμη τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ποὺ στὸ Διάγγελμά του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ τῆς 25ης Μαρτίου 1976 διεκήρυξε ὅτι: *«Τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, καθὼς ἀνήκουν στὸ χῶρο τοῦ πνεύματος καὶ γενικὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, δὲν συλλαμβάνονται μὲ γενικοὺς ἄκαμπτους νόμους, ὅπως ἐκείνου ποὺ ἰσχύουν γιὰ τὰ φυσικὰ φαινόμενα... Εἰδικότερα δὲ μπορεῖ νὰ ἀναχθεῖ σὲ ἄκαμπτο γενικὸ κανόνα ἡ ἀρχή, ὅτι κύρια κινοῦσα δύναμι τῆς Ἱστορίας εἶναι τὰ ταξικὰ ὑλικὰ συμφέροντα»*.

Ἡ πίστη στὸ Θεὸ καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδας, ἡ ἀπόκτηση τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐλευθερίας ἦταν οἱ δύο πόλοι γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους μαγνητίσθηκε ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιὰ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ ’21. Καὶ οἱ ἀποδείξεις αὐτῆς τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας, ποὺ σήμερα συνειδητὰ παρασιωπεῖται καὶ διαστρεβλώνεται, εἶναι πλεῖστες ὅσες προερχόμενες ἀπὸ κείμενα καὶ μαρτυρίες προσωπικοτήτων ποὺ ἔδρασαν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἢ παρακολούθησαν τὰ γεγονότα διασώζοντας ἔτσι αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Στὸν ὅρκο τῶν Φιλικῶν ὑπερέχουν οἱ ἔννοιες τῆς Πατρίδας καὶ τῆς Θρησκείας. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ὅρκο τῶν Ἱερολοχιτῶν. Καὶ στὴν προκήρυξη τοῦ Ἀλέξανδρου Ὑψηλάντη στὶς 24 Φεβρουαρίου 1821 καὶ ἐκεῖ ἡ ἐπανάσταση γίνεται στὸ ὄνομα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. Ὁμοίως καὶ στὰ Ἀπομνημονεύματα τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ ’21 μπορεῖ νὰ διαπιστώσει κανεὶς αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ὅτι ὁ ἀγώνας γινόταν ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. Γράφει ὁ Ἑλβετὸς Μάγιερ στὰ *«Ἑλληνικὰ Χρονικά»*, ὅτι ἐνῶ μπροστὰ ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Μεσολογγίου βρίσκονταν ὁ Ἰμπραὴμ καὶ ὁ Κιουταχῆς: *«... Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς δυνάμεις ἔχομεν νὰ ἀντιπαραταχθῶμεν, αἱ δὲ ἡμέτεραι δὲν εἶναι ἄλλαι, εἰμὴ ὁ Θεός, ἡ Πατρὶς καὶ οἱ βραχίονές μας...»*.

Ὁ Π. Πατρῶν Γερμανὸς στέλνει στὴν Ἦλιδα τὸν ἐπίσκοπο Προκόπιο, ὁ ὁποῖος ξεσηκώνει τὸ λαὸ καὶ μαζὶ ψέλνουν τὸν ὕμνο *«Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν...»*.

Ὁ Ἐθνομάρτυρας Γρηγόριος Ε′ στὴν εἴδηση τοῦ Ἰ. Καποδίστρια νὰ ἐνεργήσει ὥστε νὰ μὴ γίνει ἡ Ἐπανάσταση, ὁ Πατριάρχης *«τῆς ὀδύνης»* ἀπάντησε: *«... οὐδεμία ἀνθρώπινος δύναμις δύναται νὰ ἀναχαιτίσει τὰ πράγματα, διότι τὸ κίνημα τοῦτο προώρισται φαίνεται ἀπὸ τὸν Ὕψιστον, ἄλλως ἦτο ἀδύνατον νὰ κάμει τοιαύτην ἀπόφασιν τὸ Ἔθνος... ταῦτα παρακαλῶ νὰ εἴπητε εἰς τὴν ἐξοχότητά του»*.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Θεοδόσιος μὲ ἐντολὴ τοῦ ναυάρχου Τομπάζη, στέλνει τὴν παρακάτω προκήρυξη στὸν Ὀρθόδοξο Κλῆρο: «*Σεβαστοὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοὶ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν δράξασθε τῶν ὅπλων... καὶ πορεύθητε κατὰ τῶν βλασφήμων τοῦ Ὑψίστου... Μιμήθητε τὸν Μωϋσῆν... τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ... τὸν Ἠλίαν... Ἐγέρθητε καὶ ὁ Θεὸς τῶν ἰσχυρῶν θὰ προηγηθεῖ. Ἐλευθερία πίστεως, ἀνεξαρτησία πατρίδος, ἰδοὺ ἡ πολεμικὴ ἡμῶν κραυγή. Προσεύχεσθε, εὐλογῆτε, μάχεσθε, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν μενέτω ἀμέτοχος ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ*».

Ὅλα τὰ φλάμπουρα καὶ οἱ ἐπαναστατικὲς σημαῖες εἶχαν στὴ μέση τὸν Σταυρό. Ὁ Σταυρὸς ἔνωνε καὶ ἐμψύχωνε τοὺς ἀγωνιστὲς νὰ προμάχωνται γιὰ τὴν πατρίδα.

Ὄχι ὅμως μόνο στὸ ’21 ἀλλὰ σ’ ὅλες τὶς περιόδους τῆς μακραίωνης ἱστορίας του τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος ἀγωνίσθηκε γιὰ τὴν Θρησκεία, γιὰ τὴν Πατρίδα, γιὰ τήν Ἐλευθερία, γιὰ τὴν Οἰκογένεια. Μιὰ σύντομη ἀναδρομὴ στῆς ἱστορίας μας τὰ βάθη θὰ πείσει κάθε ἀπροκατάληπτο μελετητή. Κι’ ὅταν μπαίνουμε στὴν περιοχὴ τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος, πρέπει, νομίζω, νὰ κοντοκρατᾶμε τὰ βήματά μας καὶ νὰ ἀφουγκραζόμαστε μ’ εὐλάβεια τὸν ἀπόηχο τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Καὶ γιὰ τὸ ’21 εἶναι ἀνίκανος ὁ ἱστορικὸς ὑλισμὸς νὰ ἐξηγήσει τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο καὶ τὶς ἀσύλληπτες πράξεις αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως τῶν ἡρώων του. Ἀδυνατεῖ νὰ ἐξηγήσει π.χ. τὸ Μεσολόγγι, τὸ Κούγκι, τὸ Μανιάκι, τὴν Ἀλαμάνα, τὸ Ζάλογγο. Ποτὲ τὰ οἰκονομικὰ καὶ ταξικὰ συμφέροντα δὲν κινοῦν τοὺς ἀνθρώπους σὲ τέτοιες πράξεις αὐτοθυσίας, δὲν μποροῦν νὰ δημιουργοῦν Μεσολόγγι καὶ Ζάλογγο. Ἡ μονόπλευρη ἔρευνα τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ συνθλίβει γεγονότα καὶ πρόσωπα τοῦ παρελθόντος στὴν προσπάθειά της νὰ τοὺς δώσει ἑρμηνεῖες ποὺ προσαρμόζονται σὲ πολιτικὲς ἐπιδιώξεις. Ἀλλὰ ὁ ἱστορικὸς ὑλισμὸς πέφτει καὶ σὲ ἄλλο ἕνα σφάλμα: χρησιμοποιεῖ σύγχρονα κριτήρια γιὰ τὴν ἔρευνα τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος. Ὁ Ἀλέξανδρος Τσιριντάνης σὲ ἄρθρο του στὸ Περιοδικὸ «*Συζήτησις*» τεῦχος τοῦ Ἰανουαρίου 1977 ἔγραψε ὅτι: «*Τὰ A PRIORI σχήματα δὲν ἔχουν θέση στὴν Ἱστορία. Ἡ Ἱστορία γράφεται APPO - STERIORI*». Καὶ νομίζω πὼς πρέπει νὰ συμφωνήσουμε μαζί του.

Τὸ ’21 δὲν ὑπακούει σὲ δογματικοὺς τυφλοσοῦρτες, οὔτε σὲ οἰκονομικὲς συνθῆκες. Οὔτε τὰ ταξικὰ συμφέροντα κατὰ κύριο λόγο, εἶναι τὰ προσδιοριστικὰ τοῦ ’21.

Στὸ ’21 πάλαιψε καὶ νίκησε ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ψυχή, ποὺ στάθηκε τότε ἡ πρώτη καὶ κύρια αἰτία τοῦ ἱστορικοῦ μας γίγνεσθαι. Τὸ ’21 ἦταν ὑπόθεση τῶν ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΩΝ.

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ΤΗΛ: 210 92 17 513, www.eptalofos.gr

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

Πίστη στὸ Θεὸ καὶ εἰκοσιένα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ
25η ΜΑΡΤΙΟΥ 2011